

Florentina SÂMIHĂIAN • Florin IONIȚĂ

Elena CÂRSTOCEA • Monica H. COLUMBAN

Dorina KUDOR • Lenuța SFÎRLEA

Limba și literatura română

pentru clasa a VII-a

Semestrul I

METODA

**ȘTIU
DESCOPĂR
APLIC**

UNITATEA 3

Căracter

Nuvela: Hag-Tată de Barbu Delavrancea

62

Rezumatul

72

Verbul

74

Verbele copulative

77

Diabolo

78

Verbele personalne

79

Funcii sintactice ale verbului

80

Funcii sintactice ale verbului

81

Evaluare

82

ISBN 978-606-803-004-5

ISBN editură: 978-606-003-004-5

Cuprins

Cuvânt-înainte..... I

UNITATEA 1

Cartea și biblioteca

Cartea – obiect cultural: <i>Bibliotecă</i> de Marin Sorescu	4
Noțiuni de sintaxă	13
Noțiuni de fonetică	18
Exprimarea preferințelor.....	21
Formularea argumentelor.....	24
Fișă de lectură	27
Cererea.....	29
Evaluare	32

UNITATEA 2

Poezia naturii

Procedee de expresivitate: <i>În zori</i> de George Coșbuc	34
Mijloace de îmbogățire a vocabularului	40
Împrumuturile	44
Pleonasmul. Paronimele	47
Sinonime. Antonime. Omonime	50
Polisemia. Unități frazeologice.....	53
Sensul cuvintelor în context	56
Organizarea unui text propriu	58
Evaluare	60

UNITATEA 3

Caractere

Nuvela: <i>Hagi-Tudose</i> de Barbu Delavrancea	62
Rezumatul	72
Verbul.....	74
Verbele copulative	77
Diatezele	80
Verbele personale și impersonale. Locuțiunea verbală	83
Funcții sintactice ale verbului la moduri personale	87
Funcții sintactice ale verbului la moduri nepersonale	89
Evaluare	94

Cântecul sentimentelor

Descrierea. Hiperbola și metafora. Versificația: <i>Călin (file din poveste)</i> de Mihai Eminescu.....	96
Substantivul	108
Textul descriptiv	121
Titlul operei literare	128
Evaluare	130

Cartea și biblioteca

1**Cartea – obiect cultural****Noțiuni de sintaxă****Noțiuni de fonetică****Exprimarea preferințelor****Formularea argumentelor****Fișa de lectură. Cererea**

Pe parcursul unității de învățare, profesorul va avea în vedere dezvoltarea următoarelor competențe specifice din programă:

- 1.2.** sesizarea modalităților de organizare a secvențelor textuale ale unui mesaj oral;
- 1.5.** aplicarea principiilor ascultării active în manifestarea unui comportament comunicativ adecvat;
- 2.1.** asigurarea coeranței ideilor exprimate într-un mesaj oral;
- 2.3.** respectarea normelor morfosintactice în propoziții și fraze;
- 2.4.** adaptarea vorbirii la situațiile speciale sau neprevăzute de dialog sau monolog;
- 2.5.** cooperarea în interacțiunile de grup;
- 3.1.** citirea unei varietăți de texte literare sau nonliterare, demonstrând înțelegerea acestora;
- 4.1.** exprimarea, în scris, a propriilor opinii și atitudini;
- 4.3.** organizarea secvențelor textuale în funcție de o cerință specifică.

Valori și atitudini ce pot fi formate pe parcursul unității:

- cultivarea interesului pentru lectură și a plăcerii de a citi;
- stimularea gândirii autonome, reflexive și critice;
- cultivarea unei atitudini pozitive față de comunicare;
- cultivarea unei atitudini pozitive față de limba română.

Cartea – obiect cultural

ȘTIU

1. Notează rapid câteva cuvinte care îți vin în minte când te gândești la „carte”.
2. Lucrați în grupe de 2 – 3 elevi. Realizați un ciorchine de idei care să aibă în centru tema „cartea”. Includeți cuvintele la care v-ați gândit în categorii mai largi, de tipul: componentele cărții • tipuri de cărți • beneficiile lecturii • alte elemente asociate cărții.
3. Scrie în caiet, pe verticală, cuvântul „BIBLIOTECĂ”, cu majuscuile. Completează, pe orizontală, pornind de la fiecare literă a acestui cuvânt, câte un titlu de carte pe care ai citit-o sau pe care îl-ai dori să o citești.
4. Citește poezia de mai jos.

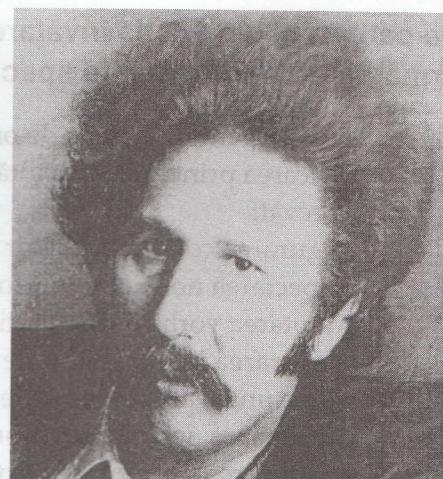
Bibliotecă

de Marin Sorescu

Ce bine că toate aceste cărți
 Au fost scrise!
 Nu trebuie să le mai scriu eu
 S-o iau de la capăt,
 Să-mi frământ mintea.
 Mă uit la fiecare titlu –
 Vârându-mi nasul și silabisind,
 Și, cu fiecare tom,
 Parcă mi se ia o piatră de pe inimă.

Mă apăsau toate aceste lumi de gânduri
 Care erau ca o nebuloasă și în mintea mea –
 (Cred că ne naștem cu virtualitatea de a trăi fiecare
 Experiența tututor [celor] dinaintea noastră.)

Bine ați făcut – le zic autorilor mai vechi și mai noi,
 Frunzărind cotoare și pagini de gardă –
 (Sunt înnebunit după paginile de gardă!)
 Bine ați făcut că ați scris toate astea la timp
 Că n-ați fost deloc, dar deloc leneși
 Și n-ați lăsat totul pe mine!...

Marin Sorescu (1936 – 1996)

Unul dintre cei mai valoroși scriitori români contemporani: poet, dramaturg, prozator, eseist și traducător. Dintre volumele sale de versuri, amintim: *Singur printre poeți* (1964), *Tușiți* (1970), *Suflete, bun la toate* (1972), *La Lilieci* (6 volume apărute între 1973 și 1998). A scris mai multe volume pentru copii, printre care: *Unde fugim de acasă?* (1967), *Cirip-ciorap* (1993). Și-a ilustrat singur unele cărți și a avut preocupări în domeniul picturii, prezentându-și lucrările în numeroase expoziții din țară și din străinătate.

Primele impresii

- 1.** Care sunt primele tale impresii după lectura poeziei *Bibliotecă*? Formulează o idee sau descrie o stare, un sentiment pe care le-ai avut pe parcursul lecturii.

.....
.....
.....
.....
.....

- 2.** Ce îți-a reținut atenția în mod deosebit în poezia lui Marin Sorescu? Te poți referi la o idee, la o formulare, la o atitudine.

.....
.....
.....
.....

- 3.** Ce anume crezi că nu ai înțeles foarte bine după prima lectură a textului? Formulează, în scris, o întrebare la care dorești să găsești un răspuns, pentru a înțelege mai bine textul.

.....

- 4.** Discutați în grupe de câte 3 – 4 elevi. V-a amintit ceva din poezia *Bibliotecă* de Marin Sorescu de o experiență personală sau de alte texte citite de voi? Împărtășiți-vă aceste gânduri.

Cuvintele textului

- 1.** În DEX, termenul *bibliotecă* este explicat astfel: „1. Dulap sau mobilă specială cu rafturi de ținut cărți. 2. Încăpere, sală în care se păstrează și se citesc cărțile. 3. Colecție de cărți, periodice, foi volante, imprimate etc. Instituție care colecționează cărți, periodice etc. spre a le pune în mod organizat la dispoziția cititorilor. 4. Nume date unei serii de cărți care prezintă caractere comune și sunt publicate de aceeași editură.” La care dintre aceste sensuri crezi că se referă titlul poeziei?

.....
.....
.....

- 2.** Lucrați în grupe de câte 3 – 4 elevi. Găsiți, în text, cuvinte care aparțin câmpului lexical al cărții și precizați categoriile în care le puteți include, conform ciorchinelui de idei realizat la exercițiul 2 din rubrica *Știu*.

.....
.....
.....
.....

Respect pentru oameni și cărți

- 3.** Lucrați în perechi, folosind, la nevoie, dicționarul explicativ sau dicționarul de sinonime. Găsiți câte un sinonim pentru următoarele cuvinte sau expresii din text: *tom, o piatră pe inimă, nebuloasă, virtualitate, a frunzări, a fi înnebunit după ceva*. Confruntați-vă apoi rezultatele și stabiliți răspunsurile cele mai potrivite pentru sensul pe care aceste cuvinte sau îmbinări de cuvinte îl au în poezia lui Marin Sorescu.
-
-
-

- 4.** Găsește câte un antonim pentru următoarele cuvinte și expresii din text:
scrise • a o lua de la capăt • dinaintea • leneși.
-
-

- 5.** Precizează cum s-au format următoarele cuvinte din text: *a silabis, fiecare.*
-
-

- 6.** Selectează din text verbele care exprimă stări și emoții sau sentimente. Subliniază-le cu verde pe acelea care exprimă stări/emoții pozitive și cu roșu pe acelea care exprimă stări/emoții negative. Care consideri că predomină în text? Explică.
-
-
-

Lumea textului

- 1.** Cum ți se pare forma poeziei față de alte texte în versuri citite de tine? Te poți referi la:
 lungimea strofelor • măsura versurilor • existența/inexistența rimei.
-
-
-
- 2.** Din a cui perspectivă este descrisă biblioteca? Bifează varianta corectă și explică-ți opțiunea:
- a unui cititor pasionat;
 - a unei persoane pentru care biblioteca este un obiect decorativ;
 - a unui autor care speră ca volumele lui să ajungă pe rafturile unei biblioteci;
 - a unui copil care se bucură de rafturile pline de cărți.
-
-

3. În strofa a treia și a patra, autorul a inclus câte o paranteză. De ce crezi că a ales să procedeze în acest fel? Discutați în perechi și alegeti dintre variantele de mai jos, pentru a motiva opțiunea autorului, sau propuneți voi alt răspuns pentru fiecare dintre cele două situații:

- pentru că reprezintă o abatere de la tema centrală a textului;
- pentru că este un detaliu referitor la o percepție subiectivă a autorului față de carte;
- pentru că este o generalizare privitoare la orice cititor;
- pentru că autorul dorește să atragă atenția cititorilor asupra celor două paranteze.

4. Găsește un sinonim potrivit în context pentru expresia *lumi de gânduri* din primul vers al strofei a treia.

5. Pornind de la ideea exprimată în paranteza din strofa a treia și de la următoarele citate, discutați, în grupe de 3 – 4 elevi, despre ce înseamnă pentru voi lectura.

„A citi înseamnă a învăța. E o formă de experiență sau, mai bine zis, un multiplicator pentru experiențele noastre: căci dacă ne-am mărgini la ceea ce putem trăi sau vedea în jurul nostru într-o viață de om, am fi foarte săraci.“

Nicolae Manolescu, *Lectura pe înțelesul tuturor*

„[Lectura] te orientează în marile teme ale vieții (dragostea, suferința, familia, boala, moartea, prietenia), te familiarizează cu acele situații existențiale pe care, foarte Tânăr fiind, le aștepți sau numai le întrevezi cu nerăbdare și teamă (desprinderea de părinți, confruntarea cu ceilalți...).“

Sanda Cordoș, *Ce rost are să mai citim literatură?*

„Datorită cărții pot sta de vorbă cu cel care nu e lângă mine. Pot fi contemporan cu un gânditor latin care a trăit cu două milenii în urmă sau pot sta de vorbă cu cineva care nu s-a născut încă. Pot deveni, ca cititor sau autor, contemporan cu omenirea toată. Sau, datorită cărții, pot să mă «întâlnesc» cu cineva care locuiește pe celaltă față a planetei.“

Gabriel Liiceanu, *Declarație de iubire*

6. Privește cu atenție pictura alăturată a lui Arcimboldo. De ce crezi că pictorul a ales să construiască portretul librarului din cărți?

Giuseppe Arcimboldo, *Librarul*, 1566

Copyright © Skokloster Castle

Toate drepturile rezervate. Fotograf: Samuel Uhridin

- 7.** Ar putea fi și autorul din poezia *Bibliotecă* un astfel de personaj, alcătuit din cărți? Explică-ți punctul de vedere prin referire la text.
-
.....
.....

- 8.** Cum consideri că este autorul din poezie? Alege dintre următoarele variante și explică-ți opțiunea:

orgolios; ironic/autoironic; lenes; harnic.

- 9.** Revino la întrebarea referitoare la text pe care ai formulat-o după prima lectură a poeziei. Încearcă să dai un răspuns.
-
.....
.....
.....
.....

- 10.** Lucați în grupe de 3 – 4 elevi. Notați la tablă cele mai interesante răspunsuri și exprimați-vă propriile puncte de vedere pornind de la întrebările puse de colegi.
-
.....
.....
.....

Cartea și editura

- 1.** Citește cu atenție prezentarea modului în care se naște o carte și elaborați, în grupe de 3 – 4 elevi, un poster pe această temă. Subliniați mai întâi în text cuvintele-cheie care se referă la: persoanele implicate în realizarea cărții, etapele sau operațiunile prin care manuscrisul devine carte și ajunge la cititor.

Până să ajungă într-o librărie sau într-un raft de bibliotecă, unde își așteaptă cititorii, cartea parurge un drum lung. Mai întâi un autor, asemenea celui din poezia *Bibliotecă*, se gândește să scrie o carte. După ce autorul își scrie textul, îl oferă unei edituri sub forma unui manuscris*. Un redactor evaluează manuscrisul, iar directorul editurii decide dacă textul va fi publicat. În cazul în care editura acceptă manuscrisul, se realizează un contract cu autorul. Apoi, manuscrisul intră în ceea ce se numește „ciclu de producție“.

Un redactor va citi cu atenție manuscrisul și va face anumite observații (legate de corectitudinea și claritatea exprimării, de acuratețea informațiilor – dacă este vorba despre o carte științifică –, de structura textului etc.), pe care le va discuta apoi cu autorul. Intervențiile redactorului vor fi introduse în forma electronică a textului, iar un tehnoredactor va concepe toate elementele legate de formatul (dimensiunea

* manuscris, s.n. – În trecut, textul autorului era scris de mână, de unde provine și denumirea sa, dar, în ultimii ani, este cules la computer.